

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I UPPSALA**

DOM
2010-06-16
Meddelad i
Uppsala

Mål nr
4119-10 E
Enhet 1

SÖKANDE

Björn Hägglunds Maskiner AB, 556745-4508
Högsta 29
755 93 Uppsala

MOTPART

Vattenfall AB, Heat Nordic, 556036-2138
753 82 Uppsala

ÖVERPRÖVAD UPPHANDLING

Vattenfall AB, Heat Nordics upphandling avseende transport av förbränningsrestprodukter, dnr 1000847453

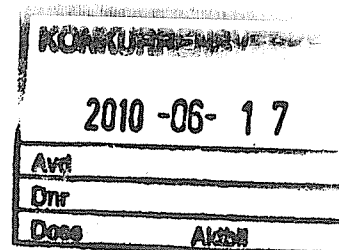
SAKEN

Överprövning enligt lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster, LUF

DOMSLUT

Förvaltningsrätten avslår ansökan om överprövning.

Förvaltningsrättens interimistiska beslut den 21 maj 2010 upphör härmed att gälla.

BAKGRUND OCH YRKANDEN

Vattenfall AB, Heat Nordic (Vattenfall) har genomfört en upphandling avseende transport av förbränningsrestprodukter. Vattenfall meddelade i tilldelningsbeslut den 12 maj 2010 att upphandlingen hade tillfallit Mellansvenska Logistiktransporter AB.

Björn Hägglunds Maskiner AB (bolaget) ansöker om överprövning av Vattenfalls upphandling och yrkar att förvaltningsrätten ska besluta att rättelse av upphandlingen ska ske på så vis att tilldelningsbeslutet ska innehålla nödvändig information om hur utvärderingen gått till väga samt att samtliga priser ska ingå i anbudsutvärderingen. Bolaget yrkar vidare att den dubbla utvärdering som gjorts gällande jour för flishantering ska rättas. Till stöd för sin talan anför bolaget bl.a. följande. Av förfrågningsunderlaget framgår när det gäller priser inte någon information om hur priset kommer att utvärderas eller om högre vikt kommer att åsättas några av priserna än de övriga priserna. Efter anbudstidens utgång fick bolaget ett e-postmeddelande av Vattenfall där de efterhörde om bolaget ansåg att Vattenfall hade räknat rätt gällande vissa av de inlämnade priserna. Dock innehöll de uträknade priserna endast själva transportkostnaderna och inte några av de övriga priserna som Vattenfall hade begärt i upphandlingen. Av prisbilagan som ingick i förfrågningsunderlaget framgår att Vattenfall begär priser på lastmaskin, förarkostnad, etableringskostnad, jourpriser, minsta debitering m.m. Dessa kostnader fanns inte med i den uträkning som Vattenfall skickade över till Hägglunds och Hägglunds menar således att det finns starka skäl att anta att övriga priser inte tagits med i utvärderingen. Det av Vattenfall utskickade tilldelningsbeslutet innehåller mycket knapphändig information och det är inte möjligt att utläsa hur utvärderingen gått till väga, och än mindre veta vilka priser som utvärderingen har baserats på. Då det av förfrågningsunderlaget inte framgår hur priserna ska värderas måste samtliga ingivna priser ges samma betydelse i förhållande till de övriga priserna. Någon grund för att inte ta med samtliga begärda priser i

anbudsutvärderingen föreligger inte och inte heller föreligger någon grund att åsätta vissa priser högre betydelse än andra priser. Om utvärderingen är utformad på så vis att endast vissa priser tagits med vid utvärderingen är detta en överträdelse av principen om transparens/förutsebarhet.

Bolaget anför vidare. Vattenfall har bl.a. efterfrågat priser för etableringskostnader och då ska dessa utvärderas, såvida det inte i förfrågningsunderlaget finns information om att dessa prisuppgifter inte kommer att utvärderas. Vattenfall har i sin inlaga angett att etablering inte utvärderats då de det senaste året inte har haft behov av någon ometablering. Det kan konstateras att ingen av anbudsgivarna vare sig i förfrågningsunderlaget eller på annat sätt tagit del av denna information. Vattenfall har vidare angett att några frågor inte ställts av anbudsgivarna om det ställda priskriteriet. Detta utgör dock inte något argument för att inte utvärdera de priser som efterfrågats. Den tolkning som Vattenfall gör skulle medföra att det var fritt att ta bort de priser som inga frågor ställts om innan anbudsinlämnande vilket inte kan sägas ligga i linje med principen om transparens. Vattenfall påstår vidare att hur priserna utvärderas saknar relevans då det inte finns några regler om att varje betygssteg ska redovisas i förhållande till varje annat betygssteg. Om den upphandlande enheten skulle tillåtas att fritt inom varje kriterium bestämma vikten av underkriterier, utan att redovisa detta för anbudsgivarna, så skulle detta medföra att det skulle vara helt oförutsebart för varje anbudsgivare hur dennes anbud skulle komma att bedömas. Av utvärderingen av flishanteringens framgår det att Vattenfall synes ha utvärderat jourersättningen vid flishanteringens dubbelt. Bolaget har angivit att minsta debitering är 2 100 kr vid jour för flishanteringens och att timpriset är 700 kr per timma. Dock innebär detta inte att såväl 2 100 kr som 700 kr per timma ska utgå. För det fall bolaget utför arbete under mindre än tre timmar utgår 2 100 kr, men arbete över tre timmar ersätts med 700 kr per timma. Följden av detta blir att bolagets anbud ska minskas med 151 200 kronor.

Vattenfall bestrider bolagets yrkande om att upphandlingen ska rättas och anför som grund härför bl.a. följande. Den uträkning som översändes till bolaget översändes för att få en bekräftelse på att Vattenfall uppfattat avlämnat anbud korrekt då bolaget i sina priser för transporttjänster angivit pris/ton och inte pris/ton*km. För övriga avlämnade priser förelåg inga oklarheter varvid dessa ej behövde något förtydligande. Samtliga delpriser har givits samma värde och resulterat i slutsumman som angivits i utvärderingsmatrisen. Vid en granskning fann man att man i sammanställningen missat att medräkna priset på 200 h Lastmaskin – blandningsplats för samtliga anbudsgivare. Vid en korrigering av denna post ändrades totalsummans jämförtal med 0,01 för bolaget. Den totala poängen ändrades däremot inte varvid Vattenfall står fast vid beslutet att MLT AB lämnat det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet utifrån i anbudsunderlaget angivna kriterier. Vattenfall har inte medräknat priset för etablering då man det senaste året haft inhyrd maskin placerad på samma plats och således inte haft behov av någon ometablering. Vattenfall har i upphandlingen inte mottagit någon fråga från någon leverantör om innebörden av det ställda priskriteriet.

Vattenfall anför vidare. Skälen för tilldelningsbeslutet har lämnats i enlighet med 9 kap. 9 § LUF. Vattenfall har också lämnat uppgifter om den relativa fördelen med det vinnande anbudet i enlighet med 9 kap. 10 § LUF. Både MLT AB och bolaget har erhållit högsta poäng avseende kriterierna Flöden av tidssedlar och fakturor samt Resurser (fordonspark, lastväxlarflak, personal) som tillsammans med priset utgjorde kriterierna för anbudsutvärderingen. Priskriteriet har därför blivit avgörande. Vinnande leverantör har i sitt anbud lämnat ett signifikant lägre pris än vad bolaget gjort i sitt anbud. Enligt de regler som styr anbudsutvärderingen och tilldelning av kontrakt har det således ålegat Vattenfall att tilldela MLT AB kontraktet i den aktuella upphandlingen. De argument som bolaget anför om hur pri-

serna värderas i det utvärderingssystem som tillämpats saknar relevans. Det ställs inte krav i LUF på att varje betygssteg för poängsättningen i anbudsutvärderingen ska redovisas i förhållande till varje annat betygsteg. Det ställs däremot krav på varje utvärderingskriteriums relativa vikt i förhållande till övriga utvärderingskriterier. Så har också gjorts i upphandlingen.

Vattenfall anför slutligen. Utvärderingen av jour – flishantering baseras på 72 tillfällen där Vattenfall debiteras för 3 timmar enligt minsta debitering samt 216 timmar där mer än 3 timmar avropas/tillfälle. Samtliga anbud har beräknats på samma grund. En förändring av beräkningsmodellen skulle visserligen påverka slutsumman men icke förhållandet mellan avlämnade anbudspriser.

Förvaltningsrätten förordnade den 21 maj 2010 att upphandlingen inte får avslutas innan rätten har beslutat något annat. Vattenfall, som inte fick del av inhibitionsbeslutet förrän den 25 maj 2010, tecknade kontrakt i upphandlingen den 24 maj 2010.

DOMSKÄL

Tillämpliga bestämmelser

Av 1 kap. 24 § LUF framgår att upphandlande enheter ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

Av 12 kap. 1 § första och andra stycket LUF framgår att en upphandlande enhet ska anta antingen

1. det anbud som är det ekonomiskt mest fördelaktiga för den upphandlande enheten, eller
2. det anbud som innehåller det lägsta priset.

Vid bedömningen av vilket anbud som är det ekonomiskt mest fördelaktiga, ska enheten ta hänsyn till olika kriterier som är kopplade till föremålet för kontraktet, såsom pris, leverans- eller genomförandetid, miljöegenskaper, driftkostnader, kostnadseffektivitet, kvalitet, estetiska, funktionella och tekniska egenskaper, service och tekniskt stöd.

Av 12 kap. 2 § LUF framgår att den upphandlande enheten ska ange hur sådana kriterier som avses i 1 § andra stycket kommer att viktas inbördes vid bedömningen av vilket anbud som är det ekonomiskt mest fördelaktiga. Kriterieviktningen får anges som intervall med en lämplig största tillåtna spridning.

Om det enligt den upphandlande enheten inte är möjligt att ange viktningen av de olika kriterierna, ska dessa anges i fallande prioritetsordning.

Av 16 kap. 1 § första och tredje stycket LUF framgår att en leverantör som anser sig ha lidit eller kan komma att lida skada enligt 2 § får i en framställning till allmän förvaltningsdomstol ansöka om åtgärder enligt den paragrafen.

Vid tillämpning av ett annat förfarande än som avses i andra stycket får en ansökan inte prövas efter den tidpunkt då det finns ett kontrakt. Den får dock prövas till dess att tio dagar gått från det att

1. den upphandlande enheten lämnat underrättelse enligt 9 kap. 9 § till anbudssökandena eller anbudsgivarna, eller
2. rätten, om den har fattat ett interimistiskt beslut, upphävt det beslutet.

Av 16 kap. 2 § första stycket LUF framgår att om den upphandlande enheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 24 § eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse gjorts. Rätten får vid vite förbjuda den upphandlande enheten att fortsätta upphandlingen utan att avhjälpa bristerna.

Handlingarna i målet

I Vattenfalls anbudsunderlag anges bl.a. följande under punkt 4, Beskrivning av uppdraget/förutsättningar.

Lastning – Lastmaskin

Bottenaska och slag lastas idag med lastmaskin, anbudsgivare skall tillhandahålla egen lastmaskin anpassad efter arbetsuppgifterna (idag används en L120). Vattenfall tillhandahåller bränsle för lastmaskin. Personal, service och underhåll etc. står anbudsgivaren för.

Lastmaskin – blandningsplats

Eventuellt finns det behov av lastmaskin ute på blandningsplatsen för flyg/bottenaska. L120 eller likvärdig maskin efterfrågas. Pris lämnas per

timme där samtliga kostnader såsom bränsle, etableringskostnader etc. skall ingå.

Lastmaskin – OPTION

Hyra av extra lastmaskin under avtalsperioden kan bli aktuellt. Bifoga prislista och förslag på maskiner med olika storlek och lyfthöjd.

I anbudsunderlaget punkt 7, Pris, anges bl.a. följande. Priset skall vara fast i ett år, med indexreglering årsvis. I priset skall all utrustning, bränsle etc. som krävs för att utföra uppdraget ingå. Vattenfall bekostar bränsle för lastmaskinen som används för lastning inne på Vattenfalls område. Priset för transporter skall anges inklusive lastning, lossning, returtransport och ev. rangering. Priserna för transporter skall anges i ”km-tabell” 5 – 80 km. Pris anges med fördel i bifogad svarsmall för priser, bilaga 5. Lastmaskin OPTION anges kronor/tim och kronor/månad, olika förslag på maskin kan lämnas. Lastmaskin blandningsplats anges kronor/tim. Stilleståndstid anges kronor/tim. Jour – flishantering och tömning av HVC container anges kronor/timme, ange minsta debitering. I timpriset ingår kostnader för personal, bil, bränsle, verktyg, arbetsledning, personlig skyddsutrustning m.m.

I anbudsunderlaget punkt 14, Utvärdering av anbud, anges bl.a. följande. Det anbud som uppfyller Vattenfalls krav enligt denna förfrågan och som bedöms som mest ekonomiskt fördelaktigt samt vad som i övrigt föreskrivs i LUF kommer att antas. Utvärdering av anbuden kommer att göras mot nedanstående parametrar. Viktningsfaktorerna visar vilka parametrar som anses vara av betydelse vid utvärderingen. Viktningsfaktorerna kommer att multipliceras med betyg (0) 1 – 5, betyg 0 sätts där uppgift saknas i anbudet.

- Pris (0,70)
- Flöden av tidssedlar och fakturor (0,20)
- Resurser (fordonspark, lastväxlarflak, personal) (0,10)

I frågor och svar 2 anges bl.a. följande gällande Lastmaskin - Blandningsplats. Ange etableringskostnad för lastmaskin enligt kilometerstege enligt 5 – 80 km från Uppsala. Ersättning för lastmaskinen på blandningsplatsen mäts mot timräknare. Man vet inte i dagsläget hur mycket maskinen kommer att användas.

Förvaltningsrättens bedömning

I målet har framkommit att Vattenfall tecknade kontrakt i upphandlingen den 24 maj 2010. Detta trots att förvaltningsrätten den 21 maj 2010, inom den s.k. tiodagarsfristen, förordnat att upphandlingen inte får avslutas innan rätten har beslutat något annat. Vattenfall fick kännedom om förvaltningsrättens interimistiska beslut först den 25 maj 2010.

Enligt 16 kap. 1 § tredje stycket LUF får en ansökan om överprövning av en upphandling inte prövas efter den tidpunkt då det finns ett kontrakt. Av praxis framgår emellertid att om ett avtal ingåtts i strid mot en förvaltningsrätts interimistiska beslut utgör det inte hinder för att pröva om upphandlingen strider mot lagen om offentlig upphandling, LOU (jfr KamR i Stockholm mål nr 4970-09). Skäl för att göra en annan bedömning då beslutet fattats med stöd av LUF kan inte anses föreligga. Mot bakgrund av detta finner förvaltningsrätten att det inte föreligger hinder mot att ta upp målet till prövning i sak.

Förvaltningsrätten har således att ta ställning till huruvida Vattenfall, i de avseenden som bolaget påstått, brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 24 § LUF eller någon annan bestämmelse i LUF och i sådant fall om detta har medfört att bolaget lidit eller kan komma att lida skada.

Bolaget har gjort gällande att endast transportpriserna och inte övriga efterfrågade priser använts vid utvärderingen samt att det av förfrågningsunder-

laget inte framgår någon information om hur priset kommer att utvärderas eller om högre vikt kommer att åsättas några av priserna än de övriga priserna. Bolaget har vidare gjort gällande att det av Vattenfall utskickade tilldelningsbeslutet innehåller mycket knapphändig information och att det inte är möjligt att utläsa hur utvärderingen har gått till väga eller vilka priser den baserats på. Bolaget anför slutligen att Vattenfall har efterfrågat etableringskostnader och att dessa därför ska utvärderas, såvida det inte i förfrågningsunderlaget finns information om att dessa prisuppgifter inte kommer att utvärderas.

Av förfrågningsunderlaget framgår vilka parametrar som anses vara av betydelse vid utvärderingen och vilken relativ vikt de åsatts. Varken av underlaget eller av utvärderingen framgår dock på vilka grunder visst anbud tilldelats viss poäng. Förfrågningsunderlaget är således inte optimalt utformat. Kriterierna är dock i sig formulerade på ett sådant sätt att anbudsgivarna med ledning av dessa kunnat skapa sig en bild av möjligheterna att lämna ett konkurrenskraftigt anbud. Vad gäller utformningen av utvärderingskriterierna får således förfrågningsunderlaget anses uppfylla lagens krav på affärsmässighet (jfr RÅ 2002 ref. 50).

En förutsättning för att upphandlingen som sådan ska godtas är att även utvärderingen varit affärsmässig. För detta krävs att den ska hålla sig inom den ram som anges i förfrågningsunderlaget och de principer som bär upp lagen om offentlig upphandling och gemenskapsrätten får inte trädas för när.

Vattenfall har angett att samtliga delpriser har givits samma värde och resulterat i den slutsumma som använts vid utvärderingen. Vattenfall har vidare angett att det endast har översänts en förfrågningsunderlag till bolaget rörande de priser som det förelåg oklarheter kring, övriga priser krävde inget förtydligande. Vattenfall har slutligen angett att man inte medräknat priset för

etablering då man det senaste året haft inhyrd maskin placerad på samma plats och således inte haft behov av någon ometablering.

På de yrkanden som framställts av bolaget och då bolaget har bevisbördan har förvaltningsrätten inte möjlighet att lägga andra uppgifter till grund för bedömningen än Vattenfalls uppgifter om att samtliga priser, förutom etableringspriset, givits samma värde och tagits med vid utvärderingen. Frågan är således om etableringspriset utgör ett skall-krav och Vattenfall därmed gått utanför den ram som satts upp i förfrågningsunderlaget så att utvärderingen inte kan anses ha varit affärsmässig.

I förfrågningsunderlaget har angetts att det eventuellt finns behov av lastmaskin på blandningsplatsen och att pris lämnas per timme där samtliga kostnader såsom bl.a. etableringskostnaden ska ingå. I förfrågningsunderlaget anges vidare att hyra av extra lastmaskin kan bli aktuellt och att prislista och förslag på olika maskiner ska bifogas.

Mot bakgrund av förfrågningsunderlagets utformning i denna del, där det framgår att det inte är säkert att dessa lastmaskiner kommer att behövas, finner förvaltningsrätten att Vattenfall inte gått utanför den ram som satts upp i förfrågningsunderlaget då de inte tagit med etableringspriset i utvärderingen. I målet har heller inte framkommit annat än att Vattenfall behandlat alla anbudsgivare lika. Även utvärderingen får således anses vara affärsmässig i denna del.

Bolaget har i sista hand yrkat att utvärderingen rörande jour – flishantering ska rättas så att jourersättningen inte utvärderas dubbelt. Bolaget har härvid gjort gällande att Vattenfall tagit med såväl minsta debiteringskostnaden som timpriset vilket fått till följd att Vattenfall räknat med att bolaget skulle debitera såväl 2 100 kr som 700 kr per timma, vilket inte är korrekt.

Vattenfall har anfört att utvärderingen av jour – flihantering har gjorts utifrån 72 tillfällen med minsta debitering och därutöver 216 timmar där mer än tre timmar avropas, samt att samtliga anbud utvärderats enligt samma modell. Mot bakgrund av detta finner förvaltningsrätten att utvärderingen inte bryter mot LUF.

Sammanfattningsvis finner förvaltningsrätten att Vattenfall inte brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 24 § LUF eller någon annan bestämmelse i LUF. Bolagets ansökan om överprövning ska därför avslås.

Förvaltningsrätten erinrar om att i och med att det interimistiska beslutet upphör att gälla, börjar en ny tiodagarsfrist att löpa. Fristen löper från dagen för domen, oavsett vad som anges om överklagandetid i besvärshänvisningen.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 3109/1A)

Anna Onell

assessor

Målet har föredragits av Anna Lönnberg

